

REVISORSEXAMEN

Del II

December 2018

© Revisorsinspektionen 2018

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	4 December 2018
Skrivtid:	2 x 6,0 timmar, varav 6,0 timmar för del II
Krav för godkänt resultat:	90 poäng av 150 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter

Regler

- Du ska skriva ditt tentandnummer på varje blad.
- Det är inte tillåtet att ha kontakt med någon person eller använda Internet, e-post eller liknande för att söka kontakt med någon annan person.
- Det är inte tillåtet att använda Internet, e-post eller liknande för att söka efter information.

Följs inte reglerna kan Revisorsinspektionen avstå att rätta tentandens prov samt meddela tentandens handledare och arbetsgivare om det inträffade. Kontroll av tentandens dator kan göras såväl innan, som under och efter provet.

Utformning av svar

- Du lämnar alltid dina svar i egenskap av auktoriserad revisor.
- Svarstexten ska vara självständigt skriven och utformad så att den besvarar frågan på ett koncist sätt.
- Svarstexten ska inte enbart bestå av inklippt text eller hänvisningar till annan text, såsom lagar, råd, rekommendationer och liknande.
- Du ska ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar.
- Du ska markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa.
- Svar ska vara avlämnade i nummerordning och referens ska lämnas till eventuella bilagor

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller RI:s USB-minne, sker utifrån en svarsmall. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fem poäng:

- 5 p – Mycket bra svar
- 4 p – Bra svar
- 3 p – Acceptabelt svar
- 2 p – Svar med vissa brister
- 1 p – Svar med stora brister
- 0 p - Uteblivet eller i grunden felaktigt svar

Uppgift 4	Framtidens IT AB	Poäng
	Deluppgift 4.1	6
	Deluppgift 4.2	6
	Deluppgift 4.3	4
	Deluppgift 4.4	5
	Deluppgift 4.5	5
Summa		26

Uppgift 5	Elkraft och service AB	Poäng
	Deluppgift 5.1	6
	Deluppgift 5.2	4
	Deluppgift 5.3	7
	Deluppgift 5.4	4
	Deluppgift 5.5	4
Summa		25

Uppgift 6	Mobilreparatören AB	Poäng
	Deluppgift 6.1	5
	Deluppgift 6.2	6
	Deluppgift 6.3	5
	Deluppgift 6.4	8
Summa		24

Lycka till!

4. Framtidens IT AB (26 poäng)

Bakgrund

Bolaget ägs och drivs av tre entreprenörer som äger 1/3 vardera. Samtliga ägare jobbar aktivt i bolaget med att utveckla mjukvaror som kan användas till ett flertal produkter. Bolaget har planer på att under 2019 ansöka om en notering på Nasdaq First North.

Den ekonomiska informationen ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (Mkr)	2018	2017	2016
Omsättning	25	23	20
Resultat före skatt	4	3,5	2
Summa tillgångar	40	35	37
Soliditet	41 %	32 %	30 %
Medelantal anställda	12	11	11

Du är vald revisor sedan räkenskapsåret 2014. Bolaget upprättar sin finansiella rapportering i enlighet med K3. Bolagets räkenskapsår är kalenderår.

Deluppgift 4.1 (6 p)

Den 30 september 2018 förvärvade Framtidens IT AB samtliga aktier i IT Technology AB. IT Technology AB har i sin tur förvärvat ett dotterföretag, IT Consultants AB. Köpet av IT Consultants AB var ett strategiskt förvärv för att kunna vinna ytterligare marknadsandelar. 100 % av aktierna i IT Technology AB förvärvades för en köpeskilling om 10 Mkr. IT Technology AB innehar ett patent som enligt en extern specialist har ett marknadsvärde som överstiger bokfört värde om 2,1 Mkr med en återstående nyttjandeperiod på 5 år. Henrik som är ekonomichef rådfrågar dig hur förvärvsanalysen ska se ut för IT Technology AB med dotterföretag. Skattesats uppgår till 22 %.

Uppgift

Upprätta förslag på förvärvsanalys med hjälp av informationen i bilaga för IT Technology AB-koncernen som har upprättats per förvärvsdagen. Se bilaga 4.1.

Deluppgift 4.2 (6 p)

Framtidens IT AB har sedan den 1 januari 2018 arbetat med att ta fram en mjukvara som kan användas tillsammans med säkerhetskameror för säker övervakning av byggarbetsplatser. Mjukvaran ska lanseras till marknaden i början av 2019. Bolaget har sedan övergången till K3 aktiverat utgifter för internt upparbetade immateriella tillgångar. Företagsledningen vill att redovisningen ska avspegla det värdeskapande som bolaget anser sig generera med avseende på sina egenutvecklade mjukvaror. Efter det att samtliga utgifter för mjukvarorna har sammanställts erhåller du en specifikation över nedlagda utgifter enligt nedan.

Kostnad avser	Belopp (Tkr)
Beräknad andel av VD:s lön för tid som avser nätverksträffar med användare av mjukvaror och säljfrämjande åtgärder (inkl sociala avgifter).	75
Personalutgifter för tre anställda som arbetar med utveckling (varav 40 % avser sociala avgifter).	4 200
Utgifter för projektledning.	600
Utbildning av personal för effektiv utrullning och försäljning av mjukvara direkt efter färdigställandet.	200
Utvecklingsutgifter för personal som kostnadsfördes i december 2017.	750
Beräknad kontorshyra för den del av kontoret som används vid utvecklingsarbetet.	125

Uppgift

Din uppgift är att beräkna anskaffningsvärdet för mjukvaran utifrån informationen ovan.

Deluppgift 4.3 (4 p)

- I samband med att du är ute hos Framtidens IT AB tillsammans med ditt revisionsteam för att starta upp den förberedande bokslutsgranskningen ber VD:n om ett möte med dig. Hon vill diskutera den senaste fakturan som avsåg utförda konsulttjänster uppgående till 20 Tkr. Konsulttjänsterna utfördes av en medarbetare från skatteavdelningen på ditt kontor. Skattekonsulten utredde ett förslag till skatteoptimering i koncernen vid förvärvet av IT Technology AB-koncernen. VD:n anser att arvodet inte är skäligt och tycker att skattekonsulten har utfört tjänster utöver vad som var överenskommet. Du tycker att fakturan är fullt skälig och inser att det kommer bli utdragna diskussioner om beloppet på fakturan. Revisionsarvodet uppgår till 250 Tkr.

- b) Du har planerat att senare under dagen besöka en annan kund, Markarbeten AB. Malin som är revisionsansvarig för Markarbeten AB ringer och meddelar dig att hon har anlitat kunden för att utföra ett markarbete på hennes tomtfastighet men att det nu blivit problem. Offerten innebar marknadsmässiga villkor men Malin tycker inte att arbetet utfördes i enlighet med avtalet och har skriftligen meddelat bolaget att hon tycker att den ursprungliga fakturan om 230 Tkr ska rabatteras med 30 %, något som bolaget nu bestrider.

Uppgift

Hur bedömer du att de två uppkomna situationerna ska hanteras ur ett oberoendeperspektiv? Motivera ditt svar.

Deluppgift 4.4 (5 p)

Du och ditt revisionsteam sitter och planerar granskningen av bolagets IT-system. Bolaget har relativt få men stora transaktioner och ni gör bedömningen att IT-miljön inte är särskilt komplex och består i all väsentlighet av bolagets affärs- och redovisningssystem.

Uppgift

Beskriv översiktligt din plan för en effektiv granskning av bolagets IT-system.

Deluppgift 4.5 (5 p)

Framtidens IT AB har haft en relativt stabil utveckling av intäkter under de senaste åren. De mjukvaror som utvecklas säljs till kunder via licenser där även viss support ingår. Längden på licensavtalen varierar mellan två till fem år. Vid avtalets utgång kan kunden välja att antingen förlänga licensen genom att ett nytt avtal upprättas eller att avsluta licensen. Om den avslutas har ingen av parterna några ytterligare skyldigheter. Framtidens IT AB har jobbat aktivt med kvalitén på sina mjukvaror och de flesta kunder har varit väldigt nöjda. Detta har resulterat i att ca 80 % av kunderna tecknar avtal om förlängning. Enligt avtalet ska kunderna betala kvartalsvis i förskott. Av bolagets redovisningsprinciper framgår att ersättning för licenser ska intäktsföras varje månad i takt med intjänandet.

Uppgift

Upprätta ett anpassat granskningsprogram med 5 relevanta granskningsåtgärder för att säkerställa att bolagets intäkter är korrekt värderade och redovisade. Ange syftet med granskningsåtgärderna.

5. Elkraft och service AB (25 poäng)

Bakgrund

Bolaget som är noterat på Nasdaq Stockholm, producerar och säljer vindkraft. Huvudägarfamiljen äger 63 % av aktierna och resterande ägande är spritt på ett relativt stort antal mindre aktieägare. Koncernen har dotterföretag i Sverige, Norge, Danmark och Finland.

Koncernen tillämpar IFRS i sin redovisning och moderbolaget tillämpar RFR 2 i juridisk person. Du är vald revisor sedan räkenskapsåret 2012. Räkenskapsår är kalenderår.

Den ekonomiska informationen för koncernen ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (Mkr)	2018	2017	2016
Omsättning	845	798	823
Resultat före skatt	78	75	70
Summa tillgångar	4 069	4 001	4 225
Soliditet	38 %	39 %	36 %
Medelantal anställda	46	43	41

Deluppgift 5.1 (6 p)

Redovisningschefen Mikaela har i april 2019 tre frågeställningar i samband med att hon upprättar årsredovisningen för 2018.

- Moderbolaget redovisar i årsbokslutet en större kundfordran som avser en av sina större kunder, elbolaget Sverige El AB. I mars 2019 framgår det i Dagens Industri att bolaget har finansiella svårigheter efter att en refinansiering av bolaget misslyckades.
- Bolaget har reserverat 23 mkr avseende återställandekostnader för skador på mark i samband med byggnationen av ett vindkraftverk. Eftersom parterna inte kunde komma överens om en uppgörelse har ärendet gått till domstol. I mars 2019 meddelade domstolen att bolaget ska betala 18 Mkr. Motparten har meddelat att de inte avser att överklaga domen.
- Moderbolaget har investerat i Windresearch AB, ett bolag som bedriver forskning och utveckling inom vindkraft. Vid årsbokslutet 2018 värderades och redovisades innehavet till 214 Mkr. Utsikterna såg bra ut för bolaget vid årsskiftet 2018 men i februari 2019 visade det sig att Windresearch AB har misslyckats med ett av sina huvudprojekt och att värdet på bolaget har minskat markant som ett resultat av detta.

Uppgift

Hur ska de uppkomna situationerna avspeglas i koncernens årsredovisning för 2018? Redogör för ditt svar.

Deluppgift 5.2 (4 p)

Under senare delen av 2018 hamnade moderbolaget i tvist med en av sina större kunder som anser att skador har åsamkats på ett flertal vindkraftverk pga. felaktig konstruktion. Det tvistiga beloppet uppgår till 15 Mkr vilket understiger gränsen för vad som är ett väsentligt belopp i revisionen. Enligt avtalet ska en eventuell tvist avgöras i skiljedomstol.

Uppgift

Den kundansvarige säljaren frågar dig om Marie, som är en kollega till dig och en erkänt duktig jurist, har möjlighet att föra bolagets talan i skiljedomstolen. Vad svarar du?

Deluppgift 5.3 (7 p)

Koncernen har sju dotterföretag runt om i Norden. Utifrån informationen om respektive dotterföretag nedan ska du upprätta en s.k. koncernscoping (urval) för att avgöra vilka bolag som ska ingå i koncerngranskningen.

Nedan framgår prognostiserade siffror för 2019. Alla belopp är i Mkr.

Bolag	Land	Verksamhet	Extern omsättning	Resultat före skatt	Eget kapital	Totala tillgångar
Bolag A	Sverige	Försäljning/ Produktion	340	40	600	1 725
Bolag B	Finland	Försäljning/ Produktion	50	6	100	350
Bolag C	Danmark	Försäljning	25	4	80	100
Bolag D	Danmark	Försäljning/ Produktion	330	35	560	1 300
Bolag E	Danmark	Försäljning/ Produktion	60	3	115	225
Bolag F ¹⁾	Norge	Vindkrafts- utveckling (R&D)	40	-10	85	369 ¹⁾
Summa			845	78	1 540	4 069

¹⁾ Enhetens balanserade utvecklingskostnader kräver en hög grad av bedömning från management.

Uppgift

Upprätta koncernscoping och fastställ vilka bolag som skall omfattas av koncernrevision och på vilka grunder.

Deluppgift 5.4 (4 p)

Mikaela, som är redovisningschef, har begränsad erfarenhet av börsnoterade bolag och har lite funderingar kring hållbarhetsrapporten. Mikaela planerar att göra vissa uppdateringar av hållbarhetsrapporten redan inför hösten för att underlätta inför bokslutet.

Uppgift

Mikaela undrar vem det är som är ansvarig för att en hållbarhetsrapport upprättas. Dessutom undrar hon om du som revisor måste uttala dig om hållbarhetsrapporten. Vad svarar du?

Deluppgift 5.5 (4 p)

En av huvudägarna har framfört att det fr.o.m. räkenskapsåret 2019 bör vara delad revision av koncernen och planen är att välja ytterligare en revisor från en annan revisionsbyrå. Denna ska enligt ägaren fungera som medrevisor. Styrelsen är dock oroad för att detta kommer att innebära höga extra kostnader.

Uppgift

Styrelsens ordförande frågar därför dig vad den medrevisorn måste göra i revisionen. Vad svarar du?

6. Mobilreparatören AB (24 poäng)

Bakgrund

Bolaget ägs och drivs av Johannes Stankovic. Verksamheten består av reparationer av mobiltelefoner samt försäljning av tillbehör till mobiltelefoner. Verksamheten bedrivs i en förhyrd lokal i ett köpcentrum i Västerås.

Johannes är ensam styrelseledamot och VD samt äger 100 % av aktierna i bolaget.

Du har varit personvald revisor i bolaget sedan det startade. Bolaget upprättar sin finansiella rapportering i enlighet med K2. Bolagets räkenskapsår är kalenderår.

Den ekonomiska informationen för bolaget ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (Mkr)	2018	2017	2016
Intäkter	4,2	3,8	3,0
Resultat före skatt	0,3	0,2	-0,5
Summa tillgångar	5,4	5,2	4,6
Soliditet	12 %	9 %	10 %
Medelantal anställda	3	2	2

Deluppgift 6.1 (5 p)

Den 1 januari 2018 förvärvade bolaget samtliga aktier i Mobilakuten AB, ett bolag med liknande verksamhet i Eskilstuna. Förvärvspriset uppgick till 1 Mkr. Efter förvärvet har Mobilreparatören ett nytt konto i sin balansräkning; Aktier i dotterföretag.

Uppgift

- Hur ska detta konto presenteras i årsredovisningen per 2018-12-31?
- Vilka upplysningskrav finns för förvärvet och för balansposten i årsredovisningen per 2018-12-31?

Deluppgift 6.2 (6 p)

För att förenkla administration och övrig hantering planerar bolaget för att fusionera de två bolagen genom att dotterbolaget Mobilakuten AB uppgår i moderbolaget Mobilreparatören AB. När bolaget förvärvades 2018-01-01 för 1 Mkr uppgick det egna kapitalet till 0,4 Mkr. Nedan framgår balansräkningarna per 2018-12-31 i sammandrag (Mkr). Det har inte

identifierats några övervärden i tillgångar i det förvärvade bolaget, bokförda värden är de samma som verkliga värden. Fusionen förväntas bli registrerad första dagarna i januari 2019.

Mobilreparatören AB	2018-12-31	Mobilakuten AB	2018-12-31
Tillgångar	5,4	Tillgångar	3,2
Eget kapital	0,6	Eget kapital	0,4
Skulder	4,8	Skulder	2,8

Uppgift

- Vilka är de olika stegen i en fusion?
- Beräkna fusionsdifferensen per 2019-12-31.

Deluppgift 6.3 (5 p)

Bolagets hyra för lokalen är baserad på omsättningen. Hyresvärden i köpcentret vill varje år i mars få ett intyg från revisorn över omsättningen under det föregående kalenderåret.

Uppgift

Vilket regelverk ska användas för att utfärda detta intyg och vilken granskning behöver göras för att utfärda intyget?

Deluppgift 6.4 (8 p)

I april 2019 är det dags att avsluta årets revision och avlämna revisionsberättelsen. Inför detta har du följande två omständigheter att ta ställning till.

- Johannes vägrar skriva på uttalandet från företagsledningen. Han tycker att det är ni som revisorer som ska ta ansvar för att bokslutet är korrekt och inte han.
- I samband med bokslutsgranskningen har ni upptäckt ett fel på 10 Tkr i varulagret beroende på att summeringen av lagerlistorna blivit fel. Bolaget vill inte ändra bokslutet.

Uppgift

Redogör för dina överväganden och upprätta revisionsberättelse för bolaget.